

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

Навчально-науковий інститут загальноуніверситетської підготовки
Кафедра суспільно-гуманітарних наук

СИЛАБУС
з навчальної дисципліни
«ІСТОРИЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО»

Викладач (і)	к.і.н., доц. Михайлов Володимир Вікторович http://www.tsatu.edu.ua/shn/people/myhajlov-volodymyr-viktorovych/
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150

Загальний опис навчальної дисципліни

Анотація курсу. Навчальна дисципліна «Історичне краєзнавство» передбачає систематичний виклад матеріалу щодо специфіки історико-краєзнавчих досліджень та історико-культурного розвитку Запорізького краю від давнини до поч. ХХІ ст. Дисципліна не лише дає уявлення про етапи історичного та культурного розвитку, а й забезпечує розуміння системного взаємозв'язку всіх складових історико-культурного процесу, значення кожного з них у суспільному і духовному розвитку Запорізького краю.

На регіональному рівні історія області досить популярна, в краєзнавчих дослідженнях приймають участь як вчені – історики, так і широкі маси. З цієї точки зору, вона займає виключне місце в системі наук. Цей курс навчає не лише любити свій край, але й любити знання про нього. Участь у зборі краєзнавчих матеріалів висококваліфікованих спеціалістів-істориків, а також аматорів, місцевих жителів має виключне виховне значення. Дослідження різних аспектів історії своєї області робить певний внесок у формування суспільно-історичної та культурної свідомості нації.

Мета курсу: полягає у наданні майбутнім фахівцям теоретичних і практичних знань і навичок з історичного краєзнавства.

Основні завдання курсу:

1. Визначення основних етапів розвитку історичного краєзнавства.
2. Надання відомостей з питань утворення і розвитку запорізького регіону.
3. Вивчення господарства, матеріальної та духовної культури українського населення Запоріжжя, а також інших етнічних груп.
4. Опанування методики краєзнавчого дослідження за різними видами джерел.
5. Проведення польового краєзнавчого дослідження.

6. Опанування методикою історико-краєзнавчої роботи в учбових, наукових та державних закладах всіх рівнів.

Soft skills:

- **комунікативні навички:** письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести суперечки і відстоювати свою позицію, спілкування в конфліктній ситуації; навички створення, керування й побудови відносин у команді.

- **уміння виступати привселюдно:** навички, необхідні для виступів на публіці; проводити презентації.

- **керування часом:** уміння справлятися із завданнями вчасно.

- **гнучкість і адаптивність:** гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблем.

- **лідерські якості:** уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння встановлювати мету, планувати.

- **особисті якості:** креативність, критичне і системне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

Орієнтовний перелік тем лекцій

1. Історичне краєзнавство як галузь знань та напрям історичних досліджень.
2. Археологічні дослідження в краєзнавстві.
3. Українська етнографія та краєзнавство.
4. Музеї в історичному краєзнавстві.
5. Історія повсякденності.
6. Пам'ятки архітектури в історичному краєзнавстві
7. Давня та середньовічна історія Запорізького регіону
8. Козацький період
9. Запорізький край наприкінці XVIII – в XIX ст.
10. Запорізький край в період II Світової війни
11. Запорізька область від 1945 р. до сьогодення.

Орієнтовний перелік тем практичних занять

1. Вступ до історичного краєзнавства
2. Археологічні джерела в історичному краєзнавстві.
3. Етнографічні дослідження в краєзнавстві
4. Музеєзнавство
5. Роль архітектури в краєзнавстві
6. Мікроісторія
7. Наш край у давнину та в епоху середньовіччя
8. Доба козаччини
9. Запорізький край наприкінці XVIII – в XIX ст.

10. Друга світова війна: запорізький рахунок

11. Запорізька область: динаміка розвитку (1985-2014)

Політика курсу

1. Політика щодо відвідування занять. Здобувачі повинні відвідають лекційні й практичні заняття. За об'єктивних причин, за погодженням із керівником закладу, навчання може здійснюватись в он-лайн формі. Усі види робіт треба виконувати своєчасно, згідно з календарним планом. Пропущені заняття необхідно відпрацювати до ПМК. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.
2. Політика щодо поведінки на заняттях. Під час практичних занять створюється творчий простір для формування практичних умінь і навичок роботи у колективі. На заняттях необхідно дотриматись правил роботи у групі: шанобливо ставитись до поглядів колег, підтримувати дружню співпрацю та взаємодопомогу, працювати у команді.
3. Політика щодо оцінювання. На заняттях вітаються прояви творчості, креативності та індивідуальний підхід. При оцінюванні враховується активність здобувачів на заняттях, теоретична підготовка, виконання практичних завдань та завдань для самостійної роботи. При відповідях та виконанні завдань вітається творчість, креативність, індивідуальний підхід.
4. При виконанні всіх завдань і видів контролю курсу потрібно дотримуватись академічної доброчесності.

Рекомендована література

1. Верменич Я. Теоретико-методологічні проблеми історичної регіоналістики в Україні. К., 2003.
2. Запорізька область: природа, історія, архітектура, культура, економіка: Ілюстрована енциклопедія. Запоріжжя : Дике Поле, 2006. 400 с.
3. Історичне краєзнавство. Напрями та методи історико-краєзнавчих досліджень : курс лекцій / В. Є. Голубко, А. В. Середяк, Р. Я. Генега та ін. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 304 с.
4. Карагодин А.И. История Запорожского края (1770-1917). Запорожье: Изд-во ЗГУ. 1998. 387 с.
5. Рутинський М. Музеезнавство : навч. посібник. К. : Знання, 2008. 428 с.
6. Уривалкін О. М. Історичне краєзнавство: навч. посібник. К. : КНТ, 2006. 296 с.

Завідувач кафедри

_____
(підпис)

Володимир МИХАЙЛОВ